Anuarul Universitatii „Petre Andrei" din Iasi
Fascicula: Asistenţă Socială, Sociologie, Psihologie
Year-Book „Petre Andrei" University from Iasi
Fascicle: Social Work, Sociology, Psychology
ISSN: 2248-1079
Coverd in: CEEOL, Index Copernicus, Ideas, RePeC, Socionet, Econpapers

REFLECTIONS OF THE PSYCHOLOGIST AND PSYCHOLOGY

[REFLEXII ALE PSIHOLOGULUI ŞI PSIHOLOGIEI]

Bogdan POPOVENIUC

Anuarul Universitatii „Petre Andrei" din Iasi, Fascicula: Asistenţă Socială, Sociologie, Psihologie, 2015, Tomul 15, Decembrie, pp: 175-191

Published by:
Lumen Publishing House
On behalf of:
„Petre Andrei" University from Iasi

Reflections of the Psychologist and Psychology

[Reflexii ale psihologului şi psihologiei]

Bogdan POPOVENIUC[1]

Abstract

The paper presents the results of a survey over the sources of psychological information and the representation of psychology and psychologist among students. It analyzes and discusses the answers of 1200 students on the task, place and functions of psychology, the representation and role of psychologist, the function and conception on psychotherapy in comparative approach by gender, university profile and residence. The results show that students value the social role of psychologist, but their representation doesn't emerges from an direct experience (the large majority didn't went to a psychologist, don't know psychologists, or people who went to one), but from circumstantial one, largely supplied from school and books. Therefore, psychology is seen more as a science or discipline than as a practice or profession, and the purpose of psychology is conceived primarily as one of knowledge. It is positive that aims psychotherapeutic interventions are seen as covering many different aspects, that it can address any issues, in different periods of life, for all strata of society, and especially the fact that there was no evidence of a pathologic image of people who go to a psychologist, but an open attitude toward this activity, especially from the female persons.

Keywords:

psychology, psychologist, psychotherapy, survey, students.

[1] Conferenţiar universitar doctor, Universitatea "Ştefan cel Mare" din Suceava, Catedra de Filosofie, Ştiinţe Sociale şi Politice, E-mail: bpopoveniuc@usv.ro.

Popoveniuc, B. (2015). Reflections of the Psychologist and Psychology [Reflexii ale psihologului si psihologiei]. Anuarul Universitatii „Petre Andrei" din Iasi, Fascicula: Asistenta Sociala, Sociologie, Psihologie, Tomul 15, 175-191.

Introducere

În general, studiile asupra imaginii psihologului s-au centrat pe analiza reprezentării acestuia din interiorul profesiei (Barrow, 2000; Caraveo-Ramos, Francis şi Odger, 1985; de Figueroa şi Schufer de Paikin, 1992; Schneider, Ellis şi Johnson, 1979), din perspectiva unor domenii conexe cu care psihologia interacţionează (Palmonari, 1981; Pomini şi Duruz, 1994) sau din perspectiva candidaţilor care se pregătesc pentru această profesie (Brânzei, 1998). Datele studiilor au creionat o imagine bine structurată a identităţii profesionale a psihologilor dinspre înăuntru înspre afară, prin analiza activităţilor, funcţiilor şi a obiectivelor specifice muncii psihologilor, a condiţiilor care contribuie la structurarea şi orientarea intervenţiei psihoterapeutice, a raporturilor cu alte domenii profesionale, a formării şi deontologiei profesionale, a reglementărilor juridice ale profesiei de psiholog sau a caracteristicilor ştiinţifice ale psihologiei (Pomini şi Duruz, 1994). O idee comună studiilor realizate este că diferenţele de reprezentare ale psihologului ţin mai degrabă de contextul profesional şi procesele legate de identitatea socială, decât de strategiile de comunicare şi informaţiile existente (Pomini şi Duruz, 1994). O cercetare pe marginea percepţiei comune asupra domeniului psihologiei şi rolului psihologului este cu atât mai necesară cu cât studiile sugerează ideea posibilităţii reduse de schimbare a percepţiei publice despre psihologi, prin campanii globale de informare.

Ideea acestei anchete, realizată pe bază de chestionar, a avut ca punct de plecare lucrarea lui Serge Moscovici, consacrată reprezentării sociale a psihanalizei în Franţa (Moscovici, 2008). Din lista de întrebări utilizată de renumitul cercetător francez, am selectat şi adaptat pe cele care păreau cele mai potrivite pentru a identifica date semnificative despre opinia studenţilor cu privire la psiholog, specificul intervenţiei sale, precum şi despre atitudinea faţă de actul de a merge la psiholog sau faţă de persoanele care accesează serviciile unui psiholog etc. De asemenea, au fost adăugate şi alte întrebări, pe care le-am considerat necesare pentru identificarea imaginii pe care studenţii o au asupra profesiei de psiholog şi, în general, asupra domeniului psihologiei.

Ipoteze de lucru

Am plecat de la ipoteza că referitor la credinţele, opiniile şi cunoştinţele directe şi indirecte legate de profesia de psiholog, ponderea surselor de informare, precum şi disponibilitatea de a apela la serviciile unui psiholog ar diferi funcţie de următoarele variabile independente: a)

Popoveniuc, B. (2015). Reflections of the Psychologist and Psychology [Reflexii ale psihologului si psihologiei]. Anuarul Universitatii „Petre Andrei" din Iasi, Fascicula: Asistenta Sociala, Sociologie, Psihologie, Tomul 15, 175-191

profilul specializării studenţilor (real *vs.* socio-uman), b) genul şi c) mediul de rezidenţă (urban *vs.* rural).

Participanţi

Participanţii la anchetă au fost 1200 studenţi de la Universitatea „Ştefan cel Mare" din Suceava, care se specializau în diverse domenii (Tabelul 1). Chestionarele au fost aplicate în perioada noiembrie-decembrie 2012. Studenţii chestionaţi aveau vârste cuprinse între 17 şi 74 de ani.

Tabelul 1 Distribuţia studenţilor chestionaţi în funcţie de domeniul în care se specializau

Domenii	Lipsă	Economic	Inginerie	Şt. ale naturii	Şt. soc. şi pol.	Şt. umane	Sănătate
Nr. studenţi	19	330	94	159	406	144	48
%	1.6	27.5	7.8	13.3	33.8	12	4

Ulterior, participanţii au fost grupaţi în două categorii de profiluri (Tabelul 2), rezultând un număr de 254 de studenţi (21.2 % din total) la profiluri reale, respectiv 942 de studenţi (78.5 %) la profiluri socio-umane. Au fost 279 (23.3 %) de studenţi de gen feminin, respectiv 900 (75 %) studenţi de gen masculin. Distribuţia după mediul de rezidenţă s-a prezentat astfel: urban – 634 studenţi (52.8 %) şi rural – 533 (44.4 %).

Tabelul 2 Distribuţia studenţilor în funcţie de profilul specializării, gen şi mediul de rezidenţă

Profil	Frecvenţă	%	Gen	Frecvenţă	%	Rezidenţă	Frecvenţă	%
real	254	21.2	masculin	279	23.3	urban	634	52.8
socio-uman	942	78.5	feminin	900	75.0	rural	533	44.4
lipsă răspuns	4	0.3	lipsă răspuns	21	1.8	lipsă răspuns	33	2.8
Total	1200	100.0	Total	1200	100.0	Total	1200	

Chestionarele administrate în etapa de culegere a datelor

Datele au fost culese prin metoda anchetei, utilizându-se tehnica chestionarului. Administrarea chestionarelor a fost realizată colectiv. Chestionarul a constat din 33 de întrebări care au urmărit imaginea, rolul,

Popoveniuc, B. (2015). Reflections of the Psychologist and Psychology [Reflexii ale psihologului si psihologiei]. Anuarul Universitatii „Petre Andrei" din Iasi, Fascicula: Asistenta Sociala, Sociologie, Psihologie, Tomul 15, 175-191.

locul, precum şi funcţiile psihologiei şi ale psihologului. Dintre acestea, cinci întrebări au fost cu variante multiple de răspuns. În timpul introducerii răspunsurilor în baza de date realizată în aplicaţia SPSS for Windows, s-au constatat alte trei întrebări la care, în ciuda consemnului, un număr semnificativ de studenţi au simţit nevoia să încercuiască mai multe variante de răspuns. Am interpretat această încălcare a consemnului ca un indiciu că, în acele cazuri, caracterul variantei unice de răspuns ar fi condus la denaturarea rezultatelor şi, prin urmare, am tratat şi aceste trei întrebări suplimentare ca fiind cu variante multiple de răspuns. Este vorba despre întrebările: 4. *Care este scopul psihologiei ?* a) de cunoaştere; b) terapeutic; c) social; d) medical; 24. *Căror factori consideraţi că se datorează creşterea importanţei psihologiei ?* a) influenţei Occidentului; b) nevoii sociale; c) nevoilor individuale; d) valorii ştiinţifice; e) modei şi publicităţii; f) creşterii numărului de psihologi; g) altele; 28. *Când consideraţi că se apelează, este nevoie mai mare de psihoterapie ?* a) copilărie b) adolescenţă c) maturitate d) bătrâneţe).

Datele au fost prelucrate cu aplicaţia informatizată SPSS for Windows 17.00, utilizându-se metoda tabelelor încrucişate şi testul non-parametric χ^2 pentru estimarea independenţei a două distribuţii de frecvenţe, pentru a se identifica eventualele diferenţe semnificative statistic dintre grupurile analizate. În cazul întrebărilor cu mai multe variante de răspuns, am transformat fiecare variantă de răspuns într-o variabilă unică, pentru a facilita prelucrările cantitative.

Rezultate

Peste 80 % dintre studenţii chestionaţi au considerat psihologia ca find o ştiinţă ale cărei adevăruri sunt (în mare măsură) demonstrate ştiinţific (92.1 %). Referitor la sursele de informare despre psihologie, datele au evidenţiat că informaţiile primite de la şcoală şi din cărţi erau utilizate într-o măsură mult mai mare de către studenţii de la profilurile socio-umane, în procent dublu de către studenţii de gen feminin (comparativ cu cei de gen masculin) şi, mai ales, de către studenţii din mediul urban (comparativ cu cei care erau rezidenţi în mediul rural). De asemenea, pentru studenţii care erau rezidenţi în mediul urban, conversaţiile constituiau o sursă mai consistentă de cunoştinţe despre psihologie.

Analizate global, datele nu au evidenţiat diferenţe semnificative în aprecierea scopului psihologiei. Ci mai mulţi dintre studenţii chestionaţi au considerat-o a fi o activitate preponderent de cercetare, cu scop de

Popoveniuc, B. (2015). Reflections of the Psychologist and Psychology [Reflexii ale psihologului si psihologiei]. Anuarul Universitatii „Petre Andrei" din Iasi, Fascicula: Asistenta Sociala, Sociologie, Psihologie, Tomul 15, 175-191.

cunoaştere (56.3 %), terapeutic (35.5 %) sau medical (8.6 %), dar procentul a fost semnificativ mai mare ($\chi^2_{1,1196} = 3.94$; $p < 0.05$) pentru studenţii de la profilurile socio-umane (57.7 % faţă de 50.8 % pentru studenţii de la profilurile reale), probabil datorită reprezentării diferite despre practica cercetării ştiinţifice. O diferenţă similară a fost constatată între opiniile studenţilor (26.5 %) şi cele ale studentelor (16.2 %) în privinţa scopului social al psihologiei, probabil datorită imaginii diferite asupra specificului activităţii psihologului. Studenţii de gen masculin au înclinat către reprezentarea rolului social al psihologului şi mai puţin către aspectul intervenţiei individuale. Diferenţele în funcţie de mediul de rezidenţă al studenţilor nu au fost semnificative statistic.

Două treimi dintre studenţii chestionaţi au declarat că nu cunoscuseră un psiholog, neevidenţiindu-se nicio diferenţă după gen, profil sau mediul de rezidenţă. Totuşi, 65 % dintre studenţi cunoşteau persoane care apelaseră la un psiholog, cu o diferenţă semnificativă ($\chi^2_{1,1164} = 18.68$; $p < 0.001$) între studenţii din mediul urban (70.4 %) şi cei din mediul rural (58.3 %). Atunci când studenţii au fost întrebaţi dacă cunoşteau persoane care să fi făcut „psihoterapie", datele s-au schimbat. Astfel, aproximativ 62 % au declarat că nu cunoşteau astfel de persoane, cu aceeaşi diferenţă semnificativă statistic ($\chi^2_{1,1161} = 12.15$; $p < 0.001$) între studenţii care erau rezidenţi în mediul urban (57.1 %) şi cei care locuiau în mediul rural (67.1 %). Indiferent de gen, profilul specializării sau rezidenţă, marea majoritate (81.8 %) a studenţilor chestionaţi au declarat că nu apelaseră niciodată la consiliere psihologică.

De asemenea, marea majoritate (60 %) dintre studenţii chestionaţi au considerat că nu trebuie să ai un anume tip de personalitate (de exemplu, puternică, slabă sau nevrotică) pentru a apela la un psiholog, aşadar fiind îmbucurătoare lipsa perspectivei patologice faţă de imaginea practicii psihoterapeutice. Însă, s-au constatat diferenţe semnificative în funcţie de gen ($\chi^2_{3,1171} = 13.24$; $p < 0.01$), în sensul că mai mulţi studenţi de gen masculin (17.3 %) au considerat că trebuie să ai o personalitate puternică (pentru a cere ajutorul unui psiholog), pe când studenţii de gen feminin doar în proporţie de 10.7 %. Mai mult, 61 % dintre studenţi şi 71.6 % dintre studente au considerat că acest lucru depinde şi de alţi factori. Atunci când au fost analizate răspunsurile la întrebarea 25, care le-a cerut studenţilor să indice dacă ei înşişi ar merge la psiholog, s-au evidenţiat diferenţe semnificative, însă în sensul opus. Aşa cum era de aşteptat, studenţii de gen masculin s-au arătat mult mai puţin dispuşi să apeleze la serviciile unui psiholog (doar 44.7 % dintre studenţi, faţă de 61.2 % dintre studente, au răspuns afirmativ la întrebarea 25).

Popoveniuc, B. (2015). Reflections of the Psychologist and Psychology [Reflexii ale psihologului si psihologiei]. Anuarul Universitatii „Petre Andrei" din Iasi, Fascicula: Asistenta Sociala, Sociologie, Psihologie, Tomul 15, 175-191.

Majoritatea covârşitoare a studenţilor (93.4 %) au considerat că psihologia este necesară pentru educarea copiilor, acest răspuns evidenţiindu-se mai frecvent în rândul studentelor (94.6 %), comparativ cu cel al studenţilor (89.1 %). Diferenţa în funcţie de genul participanţilor la anchetă a fost semnificativă ($\chi^2_{1,1168} = 10.18$; $p < 0.01$).

Datele au evidenţiat un consens între studenţii care specializau în profiluri reale şi cei care se formau în profiluri socio-umane, în ceea ce priveşte metodele practicate cu precădere de către psihologi. Astfel, marea majoritate (77.5 %) au nominalizat conversaţia, 37.0 % au apropiat-o de confesare, 21.3 % au indicat sugestia, 10.1 % – hipnotismul, 3.9 % – ocultismul, 1.6 % – medicamentaţia, iar 10.1 % – alte metode. Singura diferenţă notabilă în legătură cu acest aspect ($\chi^2_{1,1179} = 9.22$; $p < 0.01$) a apărut pentru metoda referitoare la confesare, care a fost considerată de 39.4 % dintre studente ca fiind cea mai importantă, spre deosebire de doar 29.4 % dintre studenţi care au dat acelaşi răspuns. Acest fapt s-ar putea datora deschiderii mai mari către interrelaţionare şi unei mai largi răspândiri a practicii religioase şi imagistice corespunzătoare în rândul populaţiei de gen feminin.

Nici în ceea ce priveşte apropierea dintre imaginea psihologului şi cea a altor persoane semnificative nu au fost identificate diferenţe semnificative. Astfel, 45.2 % dintre studenţii investigaţi au considerat că psihologul este precum un doctor, 50.8 % precum (cel mai bun) prieten, iar 31.5 % precum un observator. Doar 5.2 % l-au considerat precum un părinte, 5 % l-au apropiat de preot, iar 1.8 % l-au considerat precum o rudă. Atunci când variabila independentă a fost mediul de rezidenţă, singura diferenţă notabilă s-a înregistrat pentru statutul de neutralitate (observator) al profesiei de psiholog ($\chi^2_{1,1167} = 4.66$; $p < 0.05$). Astfel, 34.2 % dintre studenţii care erau rezidenţi în mediul urban au considerat că psihologul este un observator, spre deosebire de 28.3 % dintre studenţii care erau rezidenţi în mediul rural. Apropierea psihologului de medic, profesionistul care găseşte soluţii la problemele mintale ale altora, este consonantă cu rezultatele obţinute în contextul unui alt studiu pe care l-am întreprins pentru a delimita reprezentarea socială a psihologului în rândul studenţilor şi ale cărui rezultate sunt în curs de publicare. În acest studiu, medicul se regăseşte printre elementele centrale ale reprezentării sociale a psihologului, însă lipseşte aspectul patologiei mintale. De asemenea, procentul majoritar de studenţi care l-au considerat pe psiholog precum (cel mai bun) prieten este consonant cu aspectele referitoare la încredere, comunicare, înţelegere şi empatie, care au fost identificate printre elementele nucleului central al reprezentării sociale a psihologului.

Popoveniuc, B. (2015). Reflections of the Psychologist and Psychology [Reflexii ale psihologului si psihologiei]. Anuarul Universitatii „Petre Andrei" din Iasi, Fascicula: Asistenta Sociala, Sociologie, Psihologie, Tomul 15, 175-191.

Deşi datele au indicat preferinţa studenţilor pentru a merge mai degrabă la un psiholog de gen feminin (34.3 %) decât la unul de gen masculin (7.1 %), majoritatea dintre studenţii chestionaţi (58.6 %) au declarat că nu contează genul psihologului, important fiind actul confesării în sine şi posibilitatea de exprimare a problemelor. Interesantă este tendinţa mai accentuată în rândul studenţilor din mediul urban de a considera relaţia psihoterapeutică ca fiind mai degrabă de natură cognitivă decât afectivă. Cu toate acestea, diferenţele nu au fost semnificative statistic (pentru dimensiunea cognitivă – 32.4 % urban *vs.* 26.8 % rural, iar pentru dimensiunea afectivă – 12.9 % urban *vs.* 14.5 % rural). Referitor la relaţia care se stabileşte între psiholog şi clientul său, 54.75 % dintre studenţii care erau rezidenţi în mediul urban, respectiv 58.7 % dintre cei care erau rezidenţi în mediul rural au considerat-o ca implicând atât o dimensiune cognitivă, cât şi una afectivă.

Aproximativ 41 % dintre studenţii investigaţi au considerat că psihoterapia modifică personalitatea celui care apelează la acest tip de ajutor şi numai 11.9 % au considerat că psihoterapia nu are nicio influenţă asupra personalităţii beneficiarilor. Aproape jumătate (46.5 %) dintre studenţii care au răspuns afirmativ au considerat că schimbările sunt în bine, cu o imagine asupra efectelor psihoterapiei uşor mai bună în rândul studenţilor care erau rezidenţi în mediul rural. Astfel, pentru 44.6 % dintre studenţii care erau rezidenţi în mediul urban, psihoterapia modifică personalitatea în direcţia bună, în timp ce 48.7 % dintre studenţii care erau rezidenţi în mediul rural au răspuns indicând acelaşi lucru ($\chi^2_{3,1148} = 10.42$; $p < 0.05$). Sub 1 % dintre studenţii chestionaţi au considerat schimbările pe care psihoterapia le prilejuieşte ca fiind în rău.

În consens cu răspunsurile de la întrebarea 12, majoritatea covârşitoare (91.6 %) a studenţilor care au participat la anchetă au considerat că psihologul îţi oferă sfaturi şi „reţete" despre cum să îţi rezolvi problemele, conflictele sau să depăşeşti suferinţele emoţionale. Această opinie a fost constatată cu o frecvenţă uşor mai ridicată în rândul studenţilor care erau rezidenţi în mediul rural (90.1 % – studenţi rezidenţi în mediul urban, respectiv 93.4 % – studenţi rezidenţi în mediul rural; $\chi^2_{1,1157} = 4.03$; $p < 0.05$.)

Deşi, pe ansamblu, peste două treimi (67.8 %) dintre studenţii investigaţi au considerat că psihoterapia are efecte într-o mare varietate de cazuri şi restul (32.2 %) că psihoterapia este eficientă doar în anumite cazuri, când a fost analizat efectul din partea genului, deloc surprinzător, 44 % dintre studenţi au indicat că psihoterapia are efecte doar în anumite cazuri, în timp ce 55.2 % i-au acceptat o arie de aplicare mult mai largă. În

Popoveniuc, B. (2015). Reflections of the Psychologist and Psychology [Reflexii ale psihologului si psihologiei]. Anuarul Universitatii „Petre Andrei" din Iasi, Fascicula: Asistenta Sociala, Sociologie, Psihologie, Tomul 15, 175-191.

schimb, 71.6 % dintre studente au considerat că psihoterapia are efecte într-o mare varietate de cazuri. Diferenţa în funcţie de genul studenţilor chestionaţi a fost semnificativă statistic ($\chi^2_{1,1171} = 25.87$; $p < 0.001$). Doar 37.9 % dintre toţi studenţii care au participat la studiu au considerat psihoterapia ca o intervenţie vagă şi nedefinită, care permite psihologilor să procedeze după cum cred de cuviinţă. Deşi ponderea acestui răspuns a fost mai ridicată în rândul studenţilor care se specializau în profiluri socio-umane (43.1 %), comparativ cu studenţii care urmau specializări în profiluri reale (36.5 %), diferenţa nu a fost semnificativă statistic.

Doar 59 % dintre studenţii de la profilurile reale au considerat că psihologia poate fi utilizată în orientarea în cariera profesională, în timp ce 68 % dintre studenţii de la profilurile socio-umane au indicat acelaşi răspuns. Diferenţa a fost semnificativă statistic ($\chi^2_{2,1176} = 6.36$; $p < 0.05$) şi poate fi explicată prin însăşi specificul profilurilor profesionale tehnice sau al celor din domeniul ştiinţelor exacte, cărora le poate fi caracteristică orientarea către o imagine a unei lumi sociale riguros reglementată, astfel încât traseul în viaţă nu necesită decât calcul şi, eventual, şansă. De asemenea, genul studenţilor chestionaţi a avut un efect semnificativ ($\chi^2_{2,1161} = 10.86$; $p < 0.01$) asupra răspunsurilor la întrebarea cu privire la ajutorul pe care psihologia îl poate oferi procesului de orientare în carieră. Astfel, 68.7 % dintre studente (faţă de 58.2 % dintre studenţi) au considerat că psihologia este utilă orientării în cariera profesională. În schimb, diferenţa în funcţie de mediul de rezidenţă al studenţilor chestionaţi nu a fost semnificativă statistic.

Pentru întrebarea referitoare la ceea ce se discută/analizează în cadrul şedinţelor de psihoterapie, s-au evidenţiat diferenţe semnificative în funcţie de genul studenţilor. Aceste diferenţe au vizat două dintre variantele de răspuns. Astfel, referitor la analiza amintirilor din copilărie, studentele au fost uşor mai înclinate să le considere ca subiect principal în cadrul şedinţelor de psihoterapie (9.7 % – pentru studente *vs.* 5.7 % – pentru studenţi; $\chi^2_{1,1179} = 4.13$; $p < 0.05$), la fel cum au fost înclinate să considere că se poate discuta orice în contextul unei relaţii psihoterapeutice (80.4 % – pentru studente *vs.* 72 % – pentru studenţi; $\chi^2_{1,1179} = 8.89$; $p < 0.01$). Pentru celelalte variante de răspuns, nu s-au evidenţiat diferenţe semnificative în funcţie de genul sau mediul de rezidenţă al studenţilor (de exemplu: visurile – 8.2 %, „orice îţi vine în minte" – 13.7 % sau „este ca un interogatoriu" – 14.5 %). Comparativ cu studenţii de la profilurile socio-umane (13.2 %), cei de la profilurile reale (19.3 %) au manifestat într-o mai mare măsură ($\chi^2_{1,1196} = 6.07$; $p < 0.05$) tendinţa de a vedea psihoterapia ca o formă de interogatoriu. Din nou,

Popoveniuc, B. (2015). Reflections of the Psychologist and Psychology [Reflexii ale psihologului si psihologiei]. Anuarul Universitatii „Petre Andrei" din Iasi, Fascicula: Asistenta Sociala, Sociologie, Psihologie, Tomul 15, 175-191.

acest rezultat ar trebui să nu mire, dată fiind perspectiva mult mai rigidă de înţelegere a fenomenelor sociale şi umane, care pare să fie specifică studenţilor de la specializări reale. Pentru celelalte două variabile independente, nu s-au constatat efecte semnificative asupra imaginii psihoterapiei. Prin urmare, putem considera imaginea inchizitorială asupra psihoterapiei ca fiind mai susceptibilă să apară ca o funcţie a profilului specializării academice. Surprinde, însă, diferenţa extrem de mare de la 13.8 % la 78.5 % între răspunsurile la cele două întrebări similare („orice îţi vine în minte" sau „orice"), care poate indica o reprezentare a relaţiei psihoterapeutice ca fiind reglementată specific şi diferind de relaţiile private, precum cele de prietenie.

În privinţa motivelor pentru care aleg oamenii să meargă la psihoterapie 8.5 % dintre studenţii investigaţi au considerat că astfel de persoane „au timp pentru ele", 35 % au nominalizat dorinţa de a se cunoaşte, 17 % – nevoia de sens, iar 9 % – nevoia de a primi atenţie. Un procent mai mare (32.1 %) au indicat că astfel de persoane „nu fac faţă cerinţelor sociale", 8.2 % – pentru „a-şi afişa viaţa privată", 15.7 % – alte motive. Cel mai mare procent (44.1 %) dintre studenţii chestionaţi au indicat „nevoia de a fi înţeles", ca motivaţie pentru recursul la psihoterapie. Acest rezultat este, din nou, consonant cu studiul pe care l-am menţionat mai sus, în contextul căruia „nevoia de a fi înţeles" a fost identificată printre elementele centrale ale reprezentării sociale a psihologului. Diferenţe semnificative statistic în funcţie de genul şi mediul de rezidenţă al studenţilor au fost constatate pentru pentru „nevoia de a fi înţeles" (47.8 % dintre studente, respectiv doar 33 % dintre studenţi au desemnat-o ca fiind un motiv important pentru care unii oameni aleg să meargă la psihoterapie; $\chi^2_{1,1179} = 18.91$; $p < 0.001$), respectiv pentru „nevoia de sens" (19.9 % dintre studenţii care erau rezidenţi în mediul, respectiv 14.8 % dintre cei rezidenţi în mediul rural; $\chi^2_{1,1167} = 5.10$; $p < 0.05$). Aceste rezultate nu sunt deloc surprinzătoare, dacă ţinem cont de diferenţele de gen şi de condiţia individului uman care locuieşte la oraş, care intră mai frecvent în contact cu diversitatea şi cu o multitudine de posibile orientări în viaţă şi este mai puţin supus determinărilor tradiţionaliste.

Cum era de aşteptat, interesul pentru psihologie a fost mai pregnant în rândul studenţilor de la profilurile socio-umane (82.7 %), comparativ cu studenţii de la profilurile reale ($\chi^2_{1,1176} = 5.84$; $p < 0.05$), deşi ponderea a fost ridicată şi pentru cei din urmă (76 %). De asemenea, interesul pentru psihologie a fost semnificativ mai pregnant în rândul studentelor, comparativ cu al studenţilor (84.4 % *vs.* 71.7 %; $\chi^2_{1,1162} =$

Popoveniuc, B. (2015). Reflections of the Psychologist and Psychology [Reflexii ale psihologului si psihologiei]. Anuarul Universitatii „Petre Andrei" din Iasi, Fascicula: Asistenta Sociala, Sociologie, Psihologie, Tomul 15, 175-191

22.37; $p < 0.001$). Mediul de rezidenţă nu a avut efect semnificativ asupra răspunsurilor la întrebarea privitoare la interesul pentru psihologie.

Într-o proporţie covârşitoare (91.5 %), studenţii chestionaţi au considerat că importanţa psihologiei a crescut în ultimii ani, iar aceasta s-ar datora influenţei Occidentului (20.2 % dintre răspunsuri), nevoilor sociale (40.4 %), nevoilor individuale (41.4 %), creşterii valorii psihologiei din punct de vedere ştiinţific (6.9 %), modei şi publicităţii (4.7 %), creşterii numărului de psihologi (2.9 %), respectiv altor factori (8.3 %). În legătură cu aceşti factori, am constatat diferenţe semnificative statistic între studenţii de gen masculin şi cei de gen feminin în privinţa: a) influenţei Occidentului (26 % dintre studenţi şi numai 18.6 % dintre studente au răspuns indicând acest factor; $\chi^2_{1,1179} = 8.31$; $p < 0.01$); b) nevoilor sociale (47 % dintre studenţi, respectiv 38 % pentru studente; $\chi^2_{1,1179} = 5.89$; $p < 0.05$); c) creşterii valorii ştiinţifice a psihologiei (9.7 % – studenţi, 5.9 % – studente; $\chi^2_{1,1179} = 4.83$; $p < 0.05$). Ultima imagine este consonantă cu elementul de ştiinţificitate, care apare în reprezentarea socială a psihologului în rândul studenţilor de gen masculin. În schimb, studentele au manifestat tendinţa de a aprecia într-o proporţie mai mare (45.6 % faţă de doar 28 % pentru studenţi) că importanţa psihologiei a crescut datorită intensificării nevoilor individuale ($\chi^2_{1,1179} = 27.19$; $p < 0.001$). Acest rezultat este consonant cu tendinţa femeilor de a fi mai orientate către satisfacerea nevoilor de îngrijire, pe care indivizii umani le exprimă. După variabila independentă referitoare la mediul de rezidenţă al studenţilor, singura diferenţă semnificativă statistic s-a înregistrat pentru nevoile sociale, ca factor care a contribuit la creşterea importanţei acordată psihologiei (43.8 % dintre studenţii care erau rezidenţi în mediul urban, respectiv 37.5 % dintre cei care erau rezidenţi în mediul rural au răspuns indicând această variantă; $\chi^2_{1,1167} = 4.79$; $p < 0.05$).

Peste jumătate dintre studenţi (57.3 %) s-au declarat dispuşi să apeleze la serviciile unui psiholog, iar 16.4 % au considerat apelul la ajutorul unui psiholog ca o posibilitate în anumite circumstanţe. În rândul studenţilor care s-au declarat dispuşi să apeleze la serviciile unui psiholog, s-a evidenţiat un procent semnificativ mai mare ($\chi^2_{2,1163} = 25.00$; $p < 0.001$) în rândul studentelor (61.2 %), comparativ cu cel al studenţilor (44.7 %). Acest rezultat ar putea exprima atât o nevoie mai mare de comunicare în cazul studentelor, cât şi o deschidere şi disponibilitate crescută pentru comunicarea problemelor personale.

Aproximativ 62 % dintre studenţii investigaţi au declarat că ar fi recomandat altor persoane cunoscute (prieteni, rude) să meargă la psiholog. Şi pentru răspunsurile la această întrebare, numărul studentelor

Popoveniuc, B. (2015). Reflections of the Psychologist and Psychology [Reflexii ale psihologului si psihologiei]. Anuarul Universitatii „Petre Andrei" din Iasi, Fascicula: Asistenta Sociala, Sociologie, Psihologie, Tomul 15, 175-191.

care ar recomanda altor persoane să meargă la psiholog a fost semnificativ mai mare (65.4 % față de doar 49.1 % dintre studenți; $\chi^2_{2,1165} = 27.96$; $p < 0.001$), rezultat care, de asemenea, poate fi pus pe seama orientării mai pregnante a femeilor către a manifesta grija față de cei din jur.

Doar 38.2 % dintre studenţii care au participat la anchetă au fost de acord cu faptul că psihoterapia vindecă într-adevăr (cei mai mulți considerând că acest potențial sanogen depinde şi de alţi factori). Numai 2.1 % dintre studenţii chestionați au indicat că psihoterapia nu vindecă persoanele care apelează la această formă de ajutor din partea psihologilor. Comparativ cu studenţii (33.7 %), studentele au considerat într-o proporție semnificativ mai ridicată (39.4 %) că psihoterapia poate, într-adevăr, vindeca ($\chi^2_{2,1175} = 10.42$; $p < 0.01$). Acest rezultat este consonant cu observațiile cu privire la disponibilitatea şi deschiderea față de specificul psihoterapiei, respectiv încrederea în posibilităţile vindecătoare ale acesteia, care sunt mai specifice femeilor.

În privința opiniei potrivit căreia oamenii merg la psiholog atunci când „nu reuşesc să se adapteze cerinţelor sociale", 58 % dintre studenții de la profilurile socio-umane au considerat-o ca fiind adevărată, față de numai 47.2 % dintre studenții de la profilurile reale. Diferența în funcție de profilul specializării a fost semnificativă din punct de vedere statistic ($\chi^2_{1,1196} = 9.69$; $p < 0.01$). Pentru întreg eşantionul de studenţi, proporția celor care au îmbrățişat opinia că oamenii merg la psiholog atunci când „nu reuşesc să se adapteze cerinţelor sociale" a fost de 56.1 %. Singura diferență semnificativă după genul studenților chestionați s-a constatat în privința indicării problemelor de familie ca motiv pentru care oamenii merg la psihoterapie ($\chi^2_{1,1179} = 15.40$; $p < 0.001$). Astfel, 46.7 % dintre studente (față de numai 33.3 % dintre studenți) au fost de părere că problemele de familie constituie un motiv pentru care oamenii apelează la ajutorul unui psihoterapeut. Pentru întreg eşantionul de studenţi, acest motiv a fost indicat într-o proporție de 43.5 %. De asemenea, printre motivele pentru care oamenii merg la psihoterapie, studenții investigați au indicat: dezamăgirile în dragoste (30.4 %), dorința de îmbunătățire a relaţiilor sociale (44 %), alte motive (29.2 %).

Peste două treimi dintre studenții chestionați au considerat că la psihoterapie merg persoane din toate categoriile sociale, 1.4 % – intelectualii, 1.8 % – artiştii, 1.6 % – „bogații", 19.0 % – oamenii din clasa de mijloc şi doar 8.6 % – oamenii cu boli psihice. Nu s-au înregistrat diferențe semnificative statistic între subeşantionale de studenți diferențiate după gen, profilul specializării sau mediul de rezidență.

Popoveniuc, B. (2015). Reflections of the Psychologist and Psychology [Reflexii ale psihologului si psihologiei]. Anuarul Universitatii „Petre Andrei" din Iasi, Fascicula: Asistenta Sociala, Sociologie, Psihologie, Tomul 15, 175-191.

Aceeaşi disjuncţie dintre patologic şi psihologie a fost evidenţiată şi de cercetarea asupra reprezentării sociale a psihologului în rândul studenţilor.

Deşi, în rândul studenţilor anchetaţi, atitudinea faţă de psihologie a fost, în general, pozitivă (63.7 % – atitudine favorabilă şi doar 1 % – atitudine nefavorabilă), un procent semnificativ (35.3 %) s-au declarat neutri, rezultat care ar putea fi explicat prin lipsa contactului şi a informaţiilor despre domeniul şi activităţile psihologiei. Comparativ cu studenţii (54.7 %), studentele au exprimat într-o proporţie mai ridicată (66.6 %) atitudinea favorabilă faţă de domeniul psihologiei ($\chi^2_{2,1169} = 13.02$; $p < 0.01$). Studenţii au manifestat mai degrabă o atitudine neutră faţă de psihoterapie (43.9 % – pentru studenţi *vs.* 32.5 % – pentru studente), diferenţă care este în concordanţă cu deschiderea mai pronunţată a populaţiei feminine faţă de această formă de activitate şi comunicare interumană.

Peste 68 % dintre studenţii investigaţi (67.5 % de la profiluri reale şi 68.4 % de la profiluri socio-umane) au considerat psihoterapia ca fiind utilă, 30.7 % (29.8 % de la profiluri reale, respectiv 30.9 % de la profiluri socio-umane) au considerat-o ca fiind utilă în funcţie de situaţie şi doar 1.1 % (2.8 % dintre studenţii de la profilurile reale, respectiv sub 0.6 % dintre cei de la profilurile socio-umane) au considerat-o ca fiind inutilă. Diferenţa în funcţie de profilul specializării a fost semnificativă statistic ($\chi^2_{2,1189} = 8.41$; $p < 0.05$). Consonant cu rezultatul de mai sus, 62 % dintre studenţii de gen masculin au considerat psihoterapia ca fiind utilă, în timp ce 69.7 % dintre studenţii de gen feminin au îmbrăţişat ideea utilităţii psihoterapiei. Pe de altă parte, 35 % dintre studenţii de gen masculin, respectiv 29.5 % dintre cei de gen feminin au considerat psihoterapia ca fiind utilă în funcţie de circumstanţe şi doar 2.2 % dintre studenţii de gen masculin, respectiv 0.8 % dintre studenţii de gen feminin au considerat faptul că psihoterapia este o intervenţie inutilă. Diferenţa în funcţie de genul studenţilor a fost semnificativă statistic ($\chi^2_{2,1174} = 7.19$; $p < 0.05$).

Aproximativ trei sferturi dintre toţi studenţii investigaţi au considerat psihoterapia ca fiind specifică adolescenţei, fapt explicabil prin stereotipul potrivit căruia adolescenţa este vârsta cu cele mai mari tulburări şi probleme emoţionale, aspect relevat şi de frecvenţa relativ ridicată a cuvântului „problemă" care a apărut în evocările studenţilor care au participat la studiul cu privire la reprezentarea socială a psihologului. Doar 23.1 % dintre studenţii anchetaţi au considerat că psihoterapia este specifică vârstei maturităţii, în timp ce doar 3.8 % – bătrâneţei. Comparativ cu studenţii de la profilurile socio-umane (14.2 %), un procent semnificativ mai mare ($\chi^2_{1,1196} = 8.87$; $p < 0.01$) de studenţi de la

Popoveniuc, B. (2015). Reflections of the Psychologist and Psychology [Reflexii ale psihologului si psihologiei]. Anuarul Universitatii „Petre Andrei" din Iasi, Fascicula: Asistenta Sociala, Sociologie, Psihologie, Tomul 15, 175-191.

profilurile reale (22 %) au considerat că la psihoterapie se apelează în special în copilărie, diferenţă explicabilă, probabil, prin tendinţa de a percepe psihoterapia ca pe un fel de metodă educaţională. Această interpretare este susţinută şi de constatarea că, în comparaţie cu studentele (14.9 %), studenţii (20.4 %) au fost mai tentaţi să considere că la psihoterapie se apelează în special în copilărie ($\chi^2_{1,1179} = 4.81$; $p < 0.05$).

Doar 2 % dintre studenţii interpelaţi în cadrul anchetei au considerat că bărbaţii au mai mare nevoie de psihoterapie, în timp ce 3.9 % au considerat că psihoterapia este mai specifică femeilor. Pentru cei mai mulţi dintre studenţii chestionaţi (93.9 %), opinia a fost că persoanele de ambele genuri au nevoie în aceeaşi măsură de psihoterapie. Acest rezultat poate fi explicat fie prin faptul că studenţii au depăşit stereotipul de gen având un orizont cultural mai larg, fie prin compoziţia eşantionului, în sensul în care peste două treimi ($N = 900$) au fost studenţi de genul feminin. Rezultatele în funcţie de genul studenţilor au indicat opinii semnificativ diferite ($\chi^2_{2,1177} = 13.15$; $p < 0.01$), în sensul în care 7.2 % dintre studenţii de gen masculin au considerat că femeile au mai multă nevoie de psihoterapie, faţă de doar 2.8 % dintre studenţii de gen feminin. Totuşi, diferenţa procentuală nu a fost mare, probabil datorită profilurilor socio-umane care au fost mult mai bine reprezentate în compoziţia eşantionului de studenţi şi faptului că, în subeşantionul de studenţi la profilurile reale, cei de gen feminin au deţinut, de asemenea, cea mai mare pondere.

Discuţii

Din studiul nostru, a reieşit faptul că marea majoritate a studenţilor (80 %) consideră psihologia ca fiind un domeniu teoretic şi aplicativ ale cărui adevăruri sunt demonstrate ştiinţific şi care are ca principal scop cunoaşterea. Potrivit părerii pe care majoritatea studenţilor investigaţi (peste 90 %) au exprimat-o, psihologia este necesară în procesul educaţiei, atitudinea faţă de acest domeniu fiind una, în general, favorabilă (63.7 % dintre studenţii chestionaţi). Pe de altă parte, studenţii deţin cele mai multe informaţii despre domeniul psihologiei de la şcoală şi din cărţi. Peste jumătate dintre studenţii chestionaţi (60 %) nu cunoscuseră un psiholog, iar 45 % nici măcar nu cunoscuseră persoane care apelaseră la psihologi. Aceste rezultate pot fi explicate printr-o imagine despre psihologie, pe care studenţii şi-au creat-o prin experienţe indirecte, dar şi prin faptul că, în societatea românească, apelul la psiholog reprezintă, încă, o opţiune care este de preferat să fie trecută sub tăcere. Cei mai mulţi

Popoveniuc, B. (2015). Reflections of the Psychologist and Psychology [Reflexii ale psihologului si psihologiei]. Anuarul Universitatii „Petre Andrei” din Iasi, Fascicula: Asistenta Sociala, Sociologie, Psihologie, Tomul 15, 175-191.

dintre studenţii investigaţi au fost de părere că metoda predominantă în activitatea psihologului este conversaţia (cu dimensiunea referitoare la confesare, aşa cum a reieşit din răspunsurile studenţilor de gen feminin), iar relaţia care se stabileşte între psiholog (psihoterapeut) şi client implică atât o dimensiune cognitivă, cât şi una afectivă. De asemenea, din analiza răspunsurilor la chestionarul de anchetă, a reieşit că rolul principal al psihologului este acela de a oferi sfaturi şi „reţete" pentru rezolvarea problemelor, precum şi faptul că psihologia este utilă pentru orientarea în cariera profesională.

De asemenea, studenţii au considerat că există un interes crescut pentru psihologie, domeniu a cărui importanţă a crescut în ultimii ani atât datorită intensificării şi diversificării nevoilor individuale (aşa cum a reieşit pentru subeşantionul studenţilor de gen feminin – 41.4 %), cât şi datorită creşterii nevoilor sociale (aşa cum s-a evidenţiat din răspunsurile studenţilor de gen masculin – 40.4 %). Peste jumătate dintre studenţii ale căror răspunsuri au fost analizate (57.3 % din total, respectiv 61.2 % dintre studenţii de gen feminin) s-au declarat dispuşi să apeleze la serviciile unui psiholog, iar 61.7 % (şi, din nou, în special studenţii de gen feminin) ar recomanda altor persoane cunoscute să apeleze la serviciile unui psiholog. În rândul studenţilor, psihologul este asemănat mai degrabă cu un prieten sau medic, dar fără ca problemele psihologice să fie patologizate. Studenţii de gen feminin au diferit de cei de gen masculin în ceea ce priveşte percepţia cu privire la profilul de personalitate al celor care merg la psiholog. Astfel, în timp ce studenţii au considerat, într-o proporţie mai mare, că oamenii care merg la psiholog au o personalitate puternică, studentele au fost de acord cu opinia că solicitarea ajutorului unui psiholog depinde mai ales de alţi factori. Datele pe care le-am obţinut nu au indicat o preferinţă clară în rândul studenţilor, în ceea ce priveşte genul psihologului, deşi s-a evidenţiat o uşoară tendinţă a preferinţei pentru un psiholog de gen feminin.

Psihoterapia a fost considerată o practică reglementată metodic, cu efecte sanogene într-o mare varietate de cazuri. Potrivit părerii pe care studenţii au exprimat-o, deşi, în cadrul şedinţelor de psihoterapie, se poate discuta „orice" (78.3 %), nu se poate discuta chiar „orice îţi vine în minte" (13.6 %). Acest rezultat poate indica recunoaşterea caracterului profesionist şi riguros al psihologiei, precum şi importanţa sa socială. Potrivit datelor analizei descriptive pe care am realizat-o, la psihoterapie, merg persoane din toate categoriile sociale, dar numai 38.2 % dintre studenţii investigaţi (în special cei de gen feminin) au fost de acord cu ideea că psihoterapia are, într-adevăr, potenţialul de a vindeca, cei mai

Popoveniuc, B. (2015). Reflections of the Psychologist and Psychology [Reflexii ale psihologului si psihologiei]. Anuarul Universitatii „Petre Andrei" din Iasi, Fascicula: Asistenta Sociala, Sociologie, Psihologie, Tomul 15, 175-191.

mulţi considerând că rezultatele psihoterapiei depind de alţi factori. Potrivit opiniei studenţilor chestionaţi, oamenii recurg la psihoterapie dintr-o varietate de motive, care se distribuie de la „nevoia de a fi înţeleşi", „incapacitatea de a face faţă cerinţelor sociale", „problemele familiale" şi până la „dorinţa de a-şi îmbunătăţi relaţiile sociale" sau „dezamăgirile suferite în dragoste". Cel mai mare parte dintre studenţii chestionaţi au considerat psihoterapia ca fiind necesară în special la vârsta adolescenţei, fapt explicabil prin stereotipul că adolescenţa este o perioadă a dezvoltării puternic încărcată din punct de vedere emoţional, care prezintă riscul derapajelor de la funcţionarea normală. Studenţii de gen feminin au considerat, într-o proporţie semnificativ mai mare, că şi copiii ar avea nevoie de psihoterapie. Cea mai mare parte a studenţilor care au participat la studiu (93.9 %) au considerat că atât bărbaţii, cât şi femeile au nevoie, în aceeaşi măsură, de psihoterapie. Totuşi, studenţii de gen masculin au manifestat o tendinţă mai pregnantă de a indica faptul că femeile ar avea mai multă nevoie de psihoterapie.

Cea mai importantă diferenţă, pe care am identificat-o în acest studiu, ţine de sursa de informare despre domeniul psihologiei. Astfel, studenţii de la profilurile socio-umane au declarat că aveau mai multe informaţii de la şcoală şi din cărţi, probabil datorită răspândirii mai generale a lecturii în rândul acestora. De asemenea, aceştia au considerat, într-un procent semnificativ mai ridicat (57.7 % faţă de 50.8 % pentru studenţii de la profilurile reale) că scopul psihologiei implică cunoaşterea. Acest rezultat ar putea fi explicat prin reprezentarea diferită despre practica cercetării ştiinţifice, care există între studenţii de la profilurile socio-umane şi cei de la profilurile reale, în sensul în care studenţii de la profilurile reale sunt mai obişnuiţi cu paradigma ştiinţelor exacte. În explicarea şi înţelegerea rezultatelor, trebuie să se ţină cont de faptul că, dintre studenţii de la profilurile reale, aproape jumătate (48.8 %) absolviseră licee cu profiluri socio-umane, iar dintre studenţii de la profilurile socio-umane, 57.5 % absolviseră profiluri reale, în timp ce restul absolviseră profiluri umane ($\chi^2_{1,1138} = 5.91$; $p < 0.05$). Aşadar, obiceiul informării din cărţi ar fi putut apărea în timpul facultăţii. De asemenea, trebuie să se ţină cont de faptul că s-a evidenţiat o preferinţă pentru informaţia obţinută din cărţi şi de la şcoală în favoarea studenţilor de gen feminin, care au avut o proporţie semnificativ mai mare în compoziţia eşantionului, de unde, probabil, şi impactul din partea variabilei referitoare la profilul specializărilor. Acelaşi factor explicativ ar putea fi pus şi la baza faptului că studenţii de la profilurile socio-umane, în special cei de gen feminin, au considerat, într-o proporţie mai mare, că

Popoveniuc, B. (2015). Reflections of the Psychologist and Psychology [Reflexii ale psihologului si psihologiei]. Anuarul Universitatii „Petre Andrei" din Iasi, Fascicula: Asistenta Sociala, Sociologie, Psihologie, Tomul 15, 175-191.

psihologia poate fi utilă în orientarea în cariera profesională şi că oamenii merg la psiholog atunci când nu reuşesc să facă faţă cerinţelor vieţii. De asemenea, comparativ cu studenţii de la profilurile reale, cei de la profilurile socio-umane au considerat, într-o proporţie mai mare, că psihoterapia este utilă. În schimb, studenţii de la profilurile reale au tins să perceapă psihoterapia mai mult ca o formă de interogatoriu. Această imagine (negativă şi, din nefericire, neconformă cu realitatea) este confirmată de lipsa diferenţei dintre studenţii de gen feminin şi cei de gen masculin de la profilurile reale, în ceea ce priveşte evaluarea naturii psihoterapiei. De asemenea, indiferent de gen, studenţii de la profilurile reale au exprimat o perspectivă mult mai rigidă de înţelegere a fenomenelor sociale şi umane, considerând că la psihoterapie se apelează în special în copilărie.

Limite

Cea mai importantă limită a acestui studiu o constituie insuficienta reprezentativitate a eşantionului pentru populaţia de studenţi. Modalitatea de selecţie a studenţilor nu a fost complet aleatorie, fiind recrutaţi studenţii la care s-a avut acces, pentru administrarea chestionarelor. Astfel, procentul studenţilor de gen feminin (75 %) a fost semnificativ mai ridicat decât cel al studenţilor de gen masculin, iar procentul studenţilor de la profilurile socio-umane (78.5 %) a fost semnificativ mai mare decât procentul studenţilor de la profilurile reale. De aici, a rezultat şi relativa reprezentativitate a subeşantionului de studenţi în domeniul ingineriei, care a inclus specializări de la inginerie alimentară (unde populaţia academică este preponderent feminină), în timp ce, în celelalte domenii inginereşti, populaţia este preponderent masculină. De asemenea, nu am avut posibilitatea suplimentării administrării colective a chestionarului standardizat cu interviuri individuale, care să permită lămurirea unor aspecte referitoare la răspunsurile studenţilor.

Concluzii

Din prezentul studiu, a rezultat faptul că, în general, studenţii apreciază rolul social al psihologului, dar această reprezentare este mai degrabă produsul experienţelor indirecte. Astfel, din declaraţiile studenţilor investigaţi, a rezultat că aceştia nu merseseră la psiholog, nu cunoşteau psihologi şi nici persoane care să fi mers la psiholog. Prin urmare, sursele de informare despre domeniul psihologiei sunt preponderent circumstanţiale, incluzând informaţii colectate cu predilecţie

Popoveniuc, B. (2015). Reflections of the Psychologist and Psychology [Reflexii ale psihologului si psihologiei]. Anuarul Universitatii „Petre Andrei" din Iasi, Fascicula: Asistenta Sociala, Sociologie, Psihologie, Tomul 15, 175-191.

de la şcoală şi din cărţi, iar psihologia este văzută mai mult ca o ştiinţă sau disciplină de studiu şi mai puţin ca o practică sau profesie. În plus, scopul psihologiei este asociat preponderent ca unul de cunoaştere. Îmbucurător este faptul că scopurile intervenţiei psihoterapeutice sunt percepute de către studenţi ca acoperind numeroase aspecte. În context psihoterapeutic, pot fi abordate o varietate de probleme, care apar în diverse perioade ale vieţii. În opinia studenţilor, psihoterapia se adresează tuturor categoriilor sociale. Imaginea despre persoanele care apelează la ajutor psihoterapeutic nu este patologizantă, în rândul studenţilor investigaţi (în special al celor de gen feminin) remarcându-se o deschidere către acest tip de relaţie interumană.

Bibliografie:

Barrow, R. (2000). Determining stereotypical iages of pychologists: The Draw a Psychologist Checklist. *College Student Journal*, 34 (1), 123-133. Articol disponibil pe http://www.freepatentsonline.com.

Brânzei, R. (1998). *Reprezentarea socială a psihoterapeutului*. Timişoara: Editura Sedona.

Caraveo-Ramos, L. E., Francis, R. W., & Odgers, R. P. (1985). Attitudes of Mexican-American and Anglo-American college students toward psychologists and psychiatrists. *Journal of College Student Personnel*, 26 (2), 134-137.

De Figueroa, N. B. L., & Schufer De Paikin, M. L. (1992). El psicologo clinico y el medico: evaluacion cruzada de imagenes profesionales [The clinical psychologist and the physician: Cross-evaluation of professional images]. *Revista Latinoamericana de Psicologia*, 24 (3), 293-300.

Moscovici, S. (2008). *Psychoanalysis, its Image and Its Public*. Cambridge, UK: Polity Press.

Palmonari, A. (1981) (Ed.). *Psicologi*. Bologna: Il Mulino.

Pomini, V. et Duruz, N. (1994). Représentations du psychologue et de sa pratique chez des hommes de loi et d'église. *Bulletin de Psychologie*, 47 (415, Fasc. 6-9), 266-284.

Schneider, L. J., Ellis, J., & Johnson, R. W. (1979). Psychiatrists, psychologists, or counselors? Community college students' perceptions of professional groups. *Journal of College Student Personnel*, 20 (5), 408-410.

Popoveniuc, B. (2015). Reflections of the Psychologist and Psychology [Reflexii ale psihologului si psihologiei]. Anuarul Universitatii „Petre Andrei" din Iasi, Fascicula: Asistenta Sociala, Sociologie, Psihologie, Tomul 15, 175-191.